

Formatie 2018 Veiligheid

Wat is de maatschappelijke opgave?

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare stad. Goed wonen, de ontwikkeling van jongeren en de reputatie/uitstraling van een stad kunnen niet worden vormgegeven in een klimaat van onveiligheid, in brede zin. Qua criminaliteit kampt Helmond met de problematiek van een grote stad. Daarin kan onderscheid gemaakt worden enerzijds de oude, bestaande criminaliteit van de High Impact Crimes, gecombineerd met drugsoverlast en –criminaliteit. Anderzijds zien we nieuwe vormen van misdaad, zoals ondermijnende criminaliteit en cybercriminaliteit.

High Impact Crimes zijn delicten met een grote impact op slachtoffers, zoals woninginbraken, bedreigingen en overvallen. Van oudsher heeft Helmond te kampen met – relatief – veel van deze delicten. Via het Aanvalsplan Veiligheid is in 2016 een negatieve trend gestopt. Medio 2017 stond de stad op de 21^e plaats op de AD Misdaadmeter (na de 12^e plek in 2016), maar de verwachting is dat Helmond in 2018 zakt (in negatieve zin). Ook zien we dat het veiligheidsgevoel van inwoners niet stijgt. Dit benadrukt het belang van blijvende aanpak van High Impact Crimes.

De aanpak van nieuwe criminaliteit vraagt meer dan ooit om samenwerking met partners. Naast de reguliere partners als de politie, het OM en de Veiligheidsregio kan de georganiseerde criminaliteit alleen worden aangepakt met partners in de samenleving. De waarde van betrokkenheid en urgentie vanuit de samenleving neemt hierbij toe.

In de aanpak van criminaliteit en onveiligheid is het zaak gebruik te maken van nieuwe ontwikkelingen die zich – veelal – al op andere beleidsterreinen voordoen. Het wijkgericht werken brengt met haar maatwerk gerichte kansen met zich mee. Slimme technologieën (waarmee gebruik kan worden gemaakt van big data) bieden de mogelijkheid om meer aan de voorkant van oplossingen te komen. Echter, wet- en regelgeving rondom privacy staan soms op gespannen voet met de mogelijkheden die informatiedeling biedt.

Meer en meer wordt zichtbaar dat echt integrale werkwijzen vanuit de netwerksamenleving effectief zijn. Het succes van het Peelland Interventie Team bewijst dat. Binnen de Taskforce Brabant Zeeland en de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost liggen grote uitdagingen. De ambitie is om de Taskforce gedurende de komende bestuursperiode op te laten gaan in de staande organisaties van de partners (zoals de gemeenten). Daarbij mag de slagkracht en exposure die de huidige nu Taskforce oplevert niet verloren gaan. Binnen de Veiligheidsregio wordt momenteel gewerkt aan een visie hoe om te gaan met nieuwe technologieën en de crises van de toekomst. Als gemeente zet Helmond erop in dat deze crisisorganisatie niet alleen denkt aan ‘rode crises’, maar juist in staat is een bijdrage te leveren bij de meer maatschappelijke incidenten die gemeenten treffen. Hierbij hoort bovendien een passende governance.

Ondertussen spelen er, ook landelijk, diverse veiligheidsdossiers die ook invloed hebben op de situatie in Helmond. Actueel zijn de pilot over wietteelt (beleid van het huidige kabinet) en de discussie over de toekomst van het vuurwerk. De verwachting is dat het kabinet zich nog voor de zomer over dit laatste onderwerp zal uitspreken.

Wat is het vigerend beleid?

In samenspraak met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en experts is eind 2017 het Masterplan Veiligheid opgesteld voor de periode 2019-2022. Aan de hand van deze gesprekken zijn prioriteiten vastgesteld die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze prioriteiten voor de komende jaren zijn:

- Veilige en leefbare wijken en buurten. Het accent ligt hierbij op:
 - Sociale problematiek, zoals woonoverlast, de overlast van (en zorg voor) personen met verward gedrag en huiselijk geweld;
 - Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan woninginbraken, fietsendiefstal en auto-inbraken;
 - Leefbaarheid en fysieke kwaliteit, zoals verkeersonveiligheid, verloedering en vernieling van de openbare ruimte.
- Problematische jeugd en jeugdgroepen. In de huidige aanpak wordt ingezet op zowel de groeps- als op individuele problematiek. Scholen en ouders zijn hierin essentiële partners. Om daadwerkelijk vooruitgang te boeken en kinderen uit de criminaliteit te halen of te houden, is een betere verbinding tussen zorg en veiligheid noodzakelijk.
- Ondernijning. Drugsproductie en – handel, fraude en witwassen, mensenhandel en Outlaw Motorcycle Gangs (OMG) lijken grote, afstandelijke begrippen, maar spelen ook in Helmond dagelijks. De georganiseerde criminaliteit werkt op diverse wijzen ondernijmend. Enerzijds zetten ze de integriteit en veiligheid van het openbaar bestuur onder de druk, anderzijds ontregelen ze de samenleving. Alleen door in te zetten op bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid (bijvoorbeeld via campagnes) kan deze misdaad effectief worden bestreden.

Naast deze speerpunten zijn er enkele lopende terreinen die altijd om aandacht vragen. Hierbij moet worden gedacht aan

- Een veilig winkelgebied en veilige bedrijventerreinen;
- Veilige uitgaansgelegenheden en evenementen;
- Verkeersveiligheid;
- Brandveiligheid en externe veiligheid (samen met VRBZO en ODZOB)
- Polarisation en radicalisering;
- Informatieveiligheid;
- VPT/Veilige Publieke Taak voor ambtenaren en hulpverleners;
- Ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Voor de aanpak van alle criminaliteitsterreinen geldt dat de pijlers uit het in 2016 gepresenteerde Aanvalsplan Veiligheid nog altijd leidend zijn. Zoveel als mogelijk maakt de gemeente gebruik van informatie en data, om zo op wijk-, buurt- en straatniveau beleid te kunnen implementeren. Juist wanneer het om veiligheid in de wijk gaat is maatwerk essentieel. Daarbij wordt gestreefd naar een juiste balans tussen preventie en repressie. Iedereen moet kunnen meedoen, maar zij die niet willen meedoen worden aangepakt.

Financiële Paragraaf

Zoals in de afgelopen collegeperiode is gebleken, bestaat de mogelijkheid dat op bepaalde momenten moet worden opgeschaald, zowel qua inzet als financieel. Dit kan doordat nieuwe criminaliteit zich manifesteert (zoals met cybercrime) of wanneer de cijfers achterblijven. Op dit moment is de verwachting dat het nieuwe Masterplan

Veiligheid 2019-2022 om een verhoging van het budget voor Integrale Veiligheid vraagt. Aangezien de uitwerking hiervan nog niet gereed is, is de hoogte hiervan nog niet geheel duidelijk. Op basis van de ervaring met het Aanvalsplan Veiligheid is een structurele stijging van uitgaven van € 50.000 tot € 100.000 reëel.

Daarnaast moet vanaf 2019 rekening worden gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost. Mede vanwege stijgende loonkosten betekent dit voor de gemeente Helmond een plus in de jaarlijkse bijdrage van ongeveer € 110.000. (Aangezien dit voor meerdere GR'en geldt, is dit breder uitgezocht. Zie hiervoor bijlage 2)

De camera's in Helmond zijn aan vervanging toe. De vervanging van het huidige aantal camera's kost € 300.000 als incidentele investering. Daarnaast zullen de nieuwe, vaak slimmere, camera's op een andere wijze moeten worden onderhouden en geüpdate. Geraamd bedrag hiervoor, indien voor de modernere camera's wordt gekozen, bedraagt € 29.000 per jaar extra.

Verkiezingsprogramma's

De vijf partijen benoemen in hun verkiezingsprogramma's allemaal het thema veiligheid. Iedereen is het eens met de gedachte dat veiligheid een topprioriteit van de gemeente moet zijn. Daarbij worden enkele aandachtspunten door de alle partijen gedeeld:

- Blijvende aandacht voor en stimulering van buurtpreventieteams en andere initiatieven in wijken;
- Harde aanpak van discriminatie, zeker van kwetsbare groepen als LHBT'ers.
- Gebruik maken van nieuwe, slimme technologieën;
- Samenwerking tussen partijen binnen het veiligheidsdomein én met partijen als scholen, woningcorporaties is essentieel voor een goede criminaliteitsbestrijding.
- Aandacht voor woonoverlast, verloedering en vernieling.

In de verkiezingsprogramma's zijn ook enkele verschillen zichtbaar, voornamelijk in de onderwerpen waar partijen de prioriteit leggen.

- GroenLinks legt de nadruk op het voorkomen van criminaliteit. Zeker bij jongeren moet probleemgedrag zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd. De partij wijst ook op het belang van verkeersveiligheid, een goede bescherming van de gemeentelijke systemen tegen cybercriminaliteit en integriteit.
- De SP legt naast de cijfers de nadruk op het veiligheidsgevoel van Helmonders. De partij wil de ingezette proef van wijkboa's van de Stadswacht uitrollen over de hele stad.
- De VVD vraagt extra aandacht voor de inzet van extra capaciteit en het verhogen van de aangiftebereidheid van inwoners. In de aanpak van drugscriminaliteit moet de Wet Damocles vaker worden ingezet. De partij wil een hardere aanpak van radicalisering, extremisme en geweld tegen hulpverleners.
- Lokaal Sterk wil een gedegen beleid met betrekking tot verwarde personen. De partij wil meer aandacht voor het veiligheidsgevoel van inwoners, en dit ook op wijkniveau meten. Daarnaast wil de partij samen met Veilig Verkeer Nederland een studie doen naar gevaarlijke verkeerssituaties en deze aanpakken.

- D66 kiest expliciet voor een combinatie van handhaven, straffen en preventie. D66 wil dat er aandacht is voor voorlichting aan slachtoffers van geweldsmisdrijven. De inzet van politie wordt verkozen boven cameratoezicht.

Coffeeshops en Cameratoezicht

- Specifiek op het thema softdrugs benadrukken GroenLinks, de SP en D66 voorstander te zijn van een pilot in Helmond. GroenLinks geeft aan dat het aantal coffeeshops de nieuwe ontwikkelingen moet volgen. D66 is voorstander van een tweede en, indien nodig, zelfs een derde coffeeshop in Helmond. De SP geeft aan dat een tweede coffeeshop – met goed toezicht – bespreekbaar is.
- Voor wat betreft de inzet van (mobiele) camera's wijzen GroenLinks, de SP en D66 erop dat dit middel alleen moet worden ingezet in het geval van ernstige overlast. De drie partijen wijzen erop dat camera's slechts voor een bepaalde termijn mogen worden ingezet, en dat deze termijn alleen na een grondige evaluatie (besproken in de Raad) kan worden verlengd. De VVD geeft slechts aan voorstander te zijn van cameratoezicht.

Regionale samenwerking

Zoals aangegeven – en zoals benadrukt in de verkiezingsprogramma's – is veiligheid bij uitstek een terrein waarop de regionale samenwerking wordt opgezocht. Voor Helmond concreet geldt dat de politie is georganiseerd op Peelland-niveau, net als het Peelland Interventie Team. De aanpak van ondermijning wordt zowel op het niveau van Oost Brabant (via de Integrale Stuurgroep Oost Brabant) als op het niveau van de Taskforce Brabant Zeeland aangepakt. Op diverse terreinen, zoals de aanpak van radicalisering en de doorontwikkeling van informatiedeling, werkt Helmond nauw samen met de overige steden binnen de B5.

Bijlage 1: Wijkboa's

- Pilot wijkboa's binnen de wijken Binnenstad-Oost (plus Annawijk), Helmond-Noord en Dierdonk is in 2017 succesvol afgerond.
- Succespunten – kennen en gekend worden – hogere effectiviteit – betere samenwerking/efficiëntie.
- I.o.m. de afdeling V&N is besloten de wijkboa in 2018 binnen bestaande sterkte SSH uit te rollen over de rest van de stad.
- Per 1-1-2018, op verzoek politie, uitbreiding Helmond-west.
- Doelstelling uitroldatum overige wijken – voor de zomervakantie 2018.
- FTE verdeling BOA per wijk is in onderstaande tabel weergegeven 2018-2022.¹
- Inzet per wijk op basis van inwoneraantal/incidenten.
- Clusterindeling is conform nota 'Gebiedsbericht werken en integrale toegang'.²
- Verschil in FTE cluster Binnenstad-centrum 2018-2019 t/m 2022 wordt veroorzaakt door beëindiging inzet fiscaal parkeren door SSH in 2019.
- Wijkboa's werken binnen de clusters samen en vervangen elkaar.
- Het totaal aan boa capaciteit binnen de afzonderlijke clusters is groter dan optelsom van de wijkboa capaciteit. Dit wordt veroorzaakt door een inzet op specifieke taken zoals cameratoezicht/evenementen(centrum), toezicht Berkendonk (Rijpelberg), extra toezicht parkeren rondom ziekenhuis, inzet heling en flora en fauna.
- Binnen 'De Helmondse visie op naleving' wordt gesproken over een 'passende interventie bij iedere bevinding'. Deze interventie vindt informatie gestuurd plaats op basis van prioriteiten op basis van veiligheids-, gezondheids- en leefbaarheids aspecten in de stad. Een hieruit voortvloeiende interventiemix per wijk kan leiden tot verschillen als het gaat om rol en inzet van een wijkboa per wijk.
- Op 30 januari 2018 heeft de raad een prioritering gekozen voor de periode 2019-2022 en hiermee geaccordeerd de komende jaren hierop te gaan investeren. Binnen deze prioritering zal op basis van wijkveiligheidsanalyse en actuele veiligheidsinformatie ook de inzet van de (wijk)boa worden bepaald. Dit zal dan ook de toekomstige basis vormen voor het clustergericht werken van de wijkboa binnen V&N. Hierbij moet de vraag worden gesteld of een inzet van 1 FTE wijkboa in de ene wijk niet te veel en in de andere wijk niet te weinig zal blijken zijn.
- Uitgaande van een keuze van minimaal 1 FTE wijkboa voor iedere wijk is de benodigde totale BOA sterkte 16,46 FTE. Dit betekent een verhoging van de totale BOA capaciteit met 3 FTE.
- De financiële consequenties hiervan bedragen $3 \text{ FTE} \times \text{€ } 50.031,62 = \text{€ } 150.094,86$ per jaar excl. overhead.

BOA FTE	2018	2018 cluster	2019-2022	2019-2022
Binnenstad	1,6		1,6	
Centrum	1,08	8,9	1,08	5,16
Brouwhuis	0,89		0,89	
Helmond-Oost	0,83		0,83	
Rijpelberg	0,84		0,84	
Industriegebied	0,13	2,9	0,13	2,90
Mierlo-Hout	0,95		0,95	
Brandevoort	0,66		0,66	
Helmond-West	0,51		0,51	
Stiphout/Warande	0,59	3,14	0,59	3,14
Helmond-Noord	1,36		1,36	
Dierdonk	0,6	2,26	0,6	2,26
Totaal FTE	10,04	17,2	10,04	13,46

¹ Raadsbesluit 60 vergadering 29-8-2017.

² Commissievergadering Maatschappij dd. 11 december 2017

Bijlage 2: Loonkosten VRBZO (en andere GR'en)

Indexering

De indexering van de 4 gemeenschappelijke regelingen op basis van Macro Economische Verkenning van het CPB is vastgesteld. Wanneer er zich verschillen voordoen t.a.v. de indexering van de gemeente kan dit worden afgedekt uit het accres van het gemeentefonds.

algemeen financieel risico

De structurele verhoging van de salarislasten, als gevolg van de loonkostenontwikkeling (cao afspraken), hebben de gemeenschappelijke regelingen **vooral**snog binnen de huidige begroting weten op te lossen, met als uitzondering de veiligheidsregio. Dit leidt mogelijk tot toekomstige extra kosten (inwonersbijdrage).

Blink

Eventuele financiële consequenties zijn op te vangen binnen de reserve afvalstoffenheffing.

GGD

Het algemeen bestuur heeft de GGD opgeroepen om de extra financiële vragen, met name als gevolg van toename van het aantal lijkschouwingen en euthanasieverklaringen in de regio, op te vangen binnen de huidige begroting. Wanneer dit niet lukt kan dit leiden tot een verhoging van de inwonersbijdrage van 0,11 cent per inwoner, oplopend naar 0,16 cent per inwoner in 2020. Dit komt neer op een extra bijdrage van 10.000,-.